

**POEMELE
LUI
DJAMAL MAHMOUD**

www.cartesiarte.ro editie on-line

umbra

angelei furtuna

de câțiva ani am un obicei ciudat
în fiecare zi ies desculț
în curtea casei
la ora trei după miezul nopții
îi pipăi zidurile
de parcă aş bea
din tăcerea lor
mă rezem de trunchiul unui palmier
iar el mângâindu-mă cu aerul din palma sa
îmi povestește tot felul de întâmplări
aseară mi-a spus că eu m-am născut
într-o zi de toamnă
la aceeași oră când a fost plantat
în casă nu era nimic verde pe atunci
în afară de el și de ochii mamei

**își aduce aminte de ea mereu
avea o atingere caldă
o umbră cuminte
ce nu făcea niciodată vreun zgomot
îi spăla frunzele adesea
încât îl învidiau toți copacii din jur
așa îmi povestește palmierul până ce răsare
soarele
iar când încep să ațipesc
scoate umbra mamei ascunsă bine în rădăcini
mi-o întinde și cheamă
toate păsările să-mi cânte până-i adorm în brațe**

sânii cameliei

mama se trezește în fiecare zi la oră fixă
foșnetul apei și sunetul pașilor
sunt muezinii care mă cheamă la plecaciune
îmi aduc aminte de faraonii din sânii cameliei
de nechezatul cailor în timpul înecului
îmi aduc aminte de copacul de lângă pod
la umbra căruia tăceam îmbrățișați
iar mașinile pelerine se roteau
în jurul trupurilor noastre
în timp ce cădea peste noi la intervale egale
câte-o frunză moartă
acum nu se mai aude nimic
nici urmă de sunet
probabil mama își usucă tălpile umede în liniște
iar camelia se foiește goală
pe un cearceaf alb
undeva
pe malul mării roșii

barba lui ted berrigan

**cântă gura cu strungăreață cântă neîncetat deși nimeni
n-o ascultă în afară de mine și de pătura ce se zbate
din când în când deasupra
somnoros mă prăbușesc din vocea sa
ținând de mână barajul ros de șobolani și de oameni
ne izbim de apa rămasă și de barba lui ted berrigan
un ogor cu miros de tutun și cu gust de cafea
îi aud strigătul de bucurie
mulțumesc doamne pentru pielea
ce mă va încălzi iarna aceasta
geroasă
când îi ajung în colțul gurii
îmi șoptește atingându-mi părul
ciufulit cu buzele
„în ciment o turturea o turturea
în ciment” o tur tu rea și tace
iar în momentul acela
se albește sub noi tot pământul**

mut

**două lucruri insistă de atâta vreme
să le definesc patria și religia**

**fiți cât se poate de atenți
la mișcările mele de mâini și de buze
cred că am găsit în sfârșit
cea mai corectă definiție
și totuși mă întreb în afară de arbori
oare va exista cineva
care să înțeleagă exact ce vreau să spun**

regele apei

din umeri mi se ridică două stoluri de păsări migratoare
pasionate de trasat linii și cercuri
câteodată formează cu arca din capul meu
cruci și semiluni stele cu șase unghiuri
în arca mea geme o femeie-n travaliu
nu e prima sa naștere nici nu va fi ultima
o dată a născut un munte o să vă mirați
dar chiar așa a fost
a doua oară a născut o sabie
atât de lucioasă parcă era ruptă din soare
nerăbdător sunt
abia aștept să mă nască și pe mine însumi
să mă așeze lângă frații mei alăptându-mă

sunt regele apei acum
la comanda mea i se mișcă valurile
când obosesc o usuc bătând din palme doar
o transform în mormânt
și mă înfig în el

lanțuri

am adus cerul în camera mea
am croit din el costume cămăși
rochii arăbești
și chiar câteva pijamale
din petice
am făcut un câine
pe care îl scot la plimbare
în zilele de vineri sâmbătă și duminică
câinele meu n-are nevoie de carne
nici de oase
nu-i latră pe oameni
nici pe câinii lor
el doar îi privește-n tăcere
iar din când în când
cu privirea-n sus se așază la umbră

timbre

limba mea

nu-i făcută pentru lipit timbre

nici sânii tăi pentru a tremura

sub priviri sau palme

ridică-te din mine

n-am destul sânge să înalț temple

să-ți adăpostesc geamătul

mi s-a făcut dor de dumnezeu

vreau să-l văd chiar acum

cărări umede

floral
se desfac acești plămâni
în care zac rebegit

mă strecur printre coaste
o pânză purpurie
ca sângele ei proaspăt
voalează cerul

falak se îndreaptă către mine
trecând peste cărări umede
ramuri abia înverzite
îi ating părul

falak
cu pași repezi
vine
ținând soarele de mână

treptele

**scările sunt înalte bătrâne
accesul e interzis semenilor tăi
acolo intră doar cei care fac parte din stratul
superior al pământului
cred că ai avut o idee genială
când ai privit deasupra ta
și ai ajuns dintr-o privire
unde se chinuiau să ajungă treptele
ți-a fost poruncit să-ți lepezi magma
și să deschizi gura pietrei
să curgi dintre fălcile ei ca un strigăt
și ai curs până te-ai vărsat în apele mării
valurile erau brațele ce te legănav
și te alăptau cu sarea lor albă
călătorii îți aruncau câte o bucată de pâine
până ai crescut și ai devenit
un munte de sare și pâine
pe care se odihnesc toți rătăciții acum**

cuie

**sorin are gura plină de cuie
cu privirea-n jos le scoate unul câte unul
le înfige-n tălpi ca niște rădăcini**

**pleoapele i se mișcă ritmic
după bătăile ciocanului**

**pantalonii săi au șapte petice mari
după culoarea fiecăruia își numără zilele**

**sorin se lungește pe spate gol și alb
cu ochii plini de pași și de sunete**

**el are atâtea cuie
în jurul său acum
iar pantalonii
îi sunt undeva
în mijlocul unei haite de câini**

geamăt

**lucește piciorul drept
al vițelului de aur**

**între el și soare
o femeie
cu părul lung și zburdalnic
își adună oasele deșirate
ridică mâna ca un geamăt
spre cer**

**din tălpile sale desculțe
cad ploi**

cad neîncetat

canibal

**nu-mi spălați trupul
lăsați-mi urmele de deșert pe mine
sunt un nomad
un canibal
mâncător de raze crude
nu le curăț niciodată
le mănânc așa cum le găsesc sub tălpi
cu țărână cu tot
nici nu le mestec
doar le înghit
așa cum mă înghite pământul**

pașii

**mama mă învață să pășesc
mama mă învață să-mi număr pașii
mama mă învață să umblu desculț
mama mă învață
să-mi curăț tălpile de soare
cerul mă învață să mă plec în tăcere
pământul mă învață
să mă ridic strigând**

**pășesc îmi număr pașii
cad și mă ridic
norii mă învață să plâng
în întuneric**

perna

**vorbim mereu de ramuri și de rădăcini
niciodată de perne
niciodată de cearceafuri albe
ridicăm din trunchiurile copacilor
turnuri înalte
frunzelor moarte le facem statui
din stâncile lunii
zidim temple
deși n-au aer suficient
nici măcar pentru acele două
minute când ni se taie respirația
inspir adânc și închid ochii
dumnezeu este o pernă
pe care îmi adorm iluziile
obosite de atâtea priviri deasupra
cearceaful alb
e mormântul în care mor în fiecare zi**

cerc

**azi am stat în genunchi
și am privit un trifoi
ce-și înfigea
rădăcinile-n pământ
bătând din aripi**

**am ridicat o piatră
și am trasat cu ea
un cerc
în jurul tâlpii**

**azi am așezat un ou
în palmă
și l-am mângâiat
până am adormit în el**

Poemul apei

lui robert șerban

**1– Primul pas
cârduri de păsări acoperă cerul
întunericul
un spongier ce soarbe cu însetare
pământul
îmi amintesc
primul strigăt
primul pas și prima cădere
coloane de oameni**

se propulsează pe cărări
apele se fugăresc spre oceane
se izbesc de maluri
apele se absorb
de țărână și de rădăcini...

2 – Orbirea

se desprind apele de nori
se desprind culorile de ape
erup sunetele din pământ
plecate văpăilor
simt razele sub tălpi
își îndreaptă privirile deasupra
orbite de iluzii
întind brațele învolburate
în toate direcțiile căutând lumina...

3 – Primul cerc

desprins de umbră
părăsesc stâncile ghemuite
ies din pereții abrupti
mă scutur de laturi
și de muchii
furtunos
mă ridic în întâmpinarea ploii
rotindu-mă spre adâncuri
spre primul cerc...

4 – Cercuri

curg apele în palme
tac rădăcinile sub tălpi
se ridică frunțile spre cer
se pleacă frunțile spre pământ
cercuri
de sunete
și de tăceri
în glasul zidului sub ploi

**în glasul ploilor peste zid
cercuri
cercuri de sunete și de tăceri...**

Blanches et froides

**les tables sont rondes, messieurs
les tables sont rondes
les rues se sont ennuyées de leur couleur
noire
les portes aboient toujours après les passants
elles aboient toujours après eux
et les murs sont si occupés par leurs ombres
que les âmes ont perdu patience
attendant dans des corps et en l'air**

-2-

**dans les cahiers
j'ai des poèmes et des chiffres
dans mon corps du sang et des femmes
aujourd'hui
je ne parlerai plus
de la patrie
ni de Dieu
rien à mon sujet
aujourd'hui
je ferai l'amour uniquement avec Alaska
et je me laverai de ses larmes
blanches et froides
m'élevant par-dessus le monde
tel un avion de guerre
immense
comme un coeur de chien**

-3-

**toi
le regard**

qui as quitté mes orbites
et t'es redressé
par-dessus l'océan
garde nos secrets
ne dis rien à la vague
laisse-la se cogner contre la rive
danser comme un serpent
dans les bras des rochers jusqu'à ce que
tu tombes en silence
dans l'explosion ultime

-4-

le ciel a des becs de colombes
le ciel a des becs de faucons
maman a le front paisible
maman a le front paisible
à chaque inclinaison
elle enveloppe la terre de ses pépins
et le ciel
descend aussitôt
becqueter son front ...

Seul

je reste seul
non, pas seul, je me suis trompé
j'enfile mes jambes dans un sac de cuir
fait sur commande
à la plus ancienne fabrique de sacs
de la terre
là-bas, le pharaon lui-même s'en est commandé un
dont l'ombre, selon ce que j'ai compris,
flotte encore quelque part sur la mer Rouge
je me blottis dans celui-là
je laisse une petite fenêtre de la taille d'une narine humaine
pour pouvoir aspirer de temps en temps
une poignée d'air
pour pouvoir regarder le ciel

de ce lot d'ordures
où je gis abandonné tel un nouveau-né non désiré ...

L'ombre

depuis quelques années j'ai une habitude bizarre
chaque jour je sors pieds nus
dans la cour de la maison
à trois heures du matin
je tâte les murs
comme si je buvais
leur silence
je m'adosse au tronc d'un palmier
qui tout en me caressant avec l'air de sa paume,
me raconte toutes sortes d'histoires
hier soir il m'a dit que j'étais né
un jour d'automne
à la même heure que celle où il a été planté
il n'y avait alors rien de vert dans la maison
en dehors de lui et des yeux de ma mère
il se souvient toujours d'elle
elle avait un toucher chaud
une ombre sage
qui ne faisait jamais aucun bruit
elle lui lavait souvent les feuilles
de sorte que tous les arbres alentour l'enviaient
voilà ce que me raconte le palmier jusqu'au lever
du soleil
et lorsque je commence à m'assoupir
il tire l'ombre de maman bien cachée dans ses racines
il me la tend et appelle tous les oiseaux
pour qu'ils chantent jusqu'à ce que je m'endorme dans ses
bras ...

il inspirait de l'air
comptait en silence
jusqu'à quatre-vingt-dix-neuf
soufflait en livrant toutes sortes des
bulles
je feuilletais mes poèmes
entravé par ma peau
par les souliers de maman
qu'elle perdit en marchant
sur nos traces
tandis que nous portions son cercueil
sur nos épaules
les bulles se brisaient
à la sortie du corps
et les poèmes s'asseyaient sages
et humides dans les souliers de maman ...

Camelia

Maman se réveille chaque jour
à heure fixe
le bruit de l'eau et le son de ses pas
sont les muezzins qui m'appellent
à la prière
je me souviens
des pharaons dans les seins de Camélia
du hennissement des chevaux
pendant la noyade
je me souviens de cet arbre
à côté du pont
à l'ombre duquel nous nous taisions tout enlacés
et les véhicules pčlerins voltigeaient
autour de nos corps
tandis que tombait sur nous
à intervalles égaux
quelque feuille morte

**maintenant on n'entend plus rien
nulle trace de son
il se peut que maman s'che ses plantes de pieds humides
en silence
et Camélia
se tortille toute nue sur un drap blanc
quelque part
au bord de la Mer Rouge ...**

Marib

**la bouche aux dents écartées chante
elle chante sans cesse même si
personne ne l'écoute en dehors de moi
et de la couverture qui se balance
de temps en temps par-dessus
tout en somnolant, je m'effondre
dans sa voix
tenant en main le barrage érodé
par les rats et par les gens
nous nous heurtons à l'eau restante
et à la barbe de Ted Berrigan,
glèbe à l'odeur de tabac
et au goût de café,
j'entends son cri de joie
je remercie Dieu pour cette peau
qui me tiendra chaud durant cet hiver
glacé
lorsque j'arrive au coin de sa bouche
elle me chuchote en effleurant mes cheveux
ébouriffés de ses lèvres
« en ciment une tourterelle une tourterelle
en ciment » une tour te relle et elle se tait
mais à ce moment-là
en-dessous de nous, toute la terre blanchit ...**

L'épitaphe

de mes épaules s'élèvent deux volées
d'oiseaux
migrateurs
passionnés par le dessin de lignes et de cercles
ils forment parfois avec l'arche de ma tête
des croix et des croissants
des étoiles à six angles
dans mon arche gémit une femme en travail
ce n'est pas son premier accouchement et ce ne sera pas son
dernier
une fois elle a accouché d'une montagne, vous vous
étonnerez
mais ce fut vraiment comme ça
une deuxième fois elle a accouché d'une épée
si brillante comme découpée dans le soleil
je suis impatient
j'ai hâte qu'elle accouche de moi-même
et m'assise à côté de mes frères en m'allaitant
jusqu'à ce que les oiseaux reviennent dans mes épaules
je suis maintenant le roi de l'eau
les vagues bougent sur mon ordre
quand je me fatigue je l'assèche par de simples battements
de
mains
je la transforme en tombeau et je m'y enfonce
et je lève ma main droite par-dessus
comme une épitaphe où Dieu écrit
une épitaphe au sommet encore sans nid ...

Dialogue

toi tu nais de la mort de la sève
de la larme des racines tu t'élèves
je me déshabille souvent devant toi

je fais passer tous mes visages
devant tes yeux éternellement ouverts
tu abrites mes masques
dans ton ventre
tu teins ma peau
dans la couleur assortie à la journée
tu es tellement fidèle
même si je ne t'ai jamais invité
à une promenade un jour ensoleillé
je ne t'ai jamais donné le moindre os
ou le moindre petit morceau de viande
aujourd'hui, avant de partir tout en portant
la seule couleur de la terre sur mon visage
je vais t'affranchir
et je vais te laisser dans un bois
pour regarder le ciel
jusqu'à ce que tu deviennes à nouveau un arbre
vert et haut ...

Cannibale

ne lavez pas mon corps
laissez les traces du désert sur moi
je suis un nomade
un cannibale
mangeur de rayons crus
je ne les nettoie jamais
je les mange tels que je les trouve sous mes pieds
avec la terre
je ne les mâche pas non plus
je les avale seulement
tout comme la terre m'avale
un pépin plein de soleil ...

Cri

non, non
m'écriai-je, le corps encore plein de tes traces

ne m'enduis pas d'eau salée et chaude
les eaux courantes sont limpides et froides
tu fermes ma bouche de ton sein
tu verses tous les sentiers ombragés
dans mon sang
non, non
m'écriai-je, la bouche pleine de croix et de tombeaux
la lumière n'est pas ici
la lumière n'est pas ici, sous ma peau
je regarde dans le vide
les yeux à peine ouverts et humides
tu modules tes sons
tu me fais signe en te prosternant
je hausse les épaules étonné
en regardant dans le vide
je passe par tous les états de la nuit en me taisant
les pieds dressés vers le ciel comme deux bougies allumées ...

Cercle

aujourd'hui je suis resté à genoux
et j'ai regardé un trèfle
qui enfonçait
ses racines dans la terre
battant des ailes
j'ai soulevé une pierre
et j'ai tracé avec elle
un cercle
autour de mon pied
aujourd'hui j'ai placé un oeuf
dans ma main
et je l'ai caressé
jusqu'à ce que je m'endorme en lui ...

L'icône

je ne regarderai
qu'au-dessus
je n'ai aucune raison
d'allumer
cette bougie
en moi tous les arbres
sont vides et hauts
le silence n'a pas besoin
de lumière
pas plus que de cire
sa blancheur
est si chaude
dans mes mains
et l'obscurité
est une icône infinie ...

Sangreal

la mort du papillon
se trouve dans son aile
et l'on trouve la mort de la mort
lorsque l'on touche la lumière
ma mort r moi
se trouve dans le mot
et l'on trouve la mort de la mort
dans mon silence
dans vos esprits
j'installerai mes morts
dans vos esprits
j'attendrai
Dieu
en me taisant
dans l'atmosphère...

Jaune

**des orages solaires seront toujours
l'achèvement
uniquement lorsque blanchiront mes paupières
ou mon petit doigt
j'arroserai les six bonsad's
tous les jours de la semaine
sauf le dernier
et le septième
je l'abandonnerai devant la porte de la maison
pour qu'il devienne
enneigé
mouillé par la pluie
éventuellement arraché de ses racines
de toutes façons son ombre est si petite qu'elle
ne pourrait pas même contenir en elle
un aboiement
les murs des chambres
je les peindrai en jaune
le blanc
juste dans des draps
et dans des masques
restera le dimanche
j'éternuerai continuellement sous la couverture
jamais je n'ai autant cru que maintenant
dans l'aveuglement de la poule
je rêverai donc les mains emplies de gouttes
depuis son coucher jusqu'au premier lever ...**

Djamal MAHMOUD

Biografie

Djamal Mahmoud, născut la dată de 04/Mai/1962, în Rakka-Siria, unde a copilărit și a terminat liceul în școlile acestui oraș.

A urmat cursurile de pregătire de limba Română în orașul Craiova, după care a absolvit facultatea de medicină generală din Cluj-Napoca, România.

Debut editorial, volumul de versuri, "DECE", editura, Daco-press, Cluj-Napoca, România, 1995.

Publică în:

Revistele "Tribuna"-Cluj-Napoca, Haiku al societății române de Haiku, "Vatra veche"-Târgu-Mureș, "Viața de pretudindeni", Cotidianul Mureșan "Cuvântul Liber"-Târgu-Mureș, "Actualitatea literară", "Oglinda literară", "Citadela"-Satu Mare, "Feed Back-Iași", "Litere"-Târgoviște, "Singur"-Târgoviște, "Ecoul" ARP, "Tânărul scriitor", ARP, "Viața literară" ARP, "Nova Provincia Corvina"-Hunedoara, "Climate literare", Târgoviște, "Fereastra", editată de Asociația Culturală „Agatha Grigorescu Bacovia”, Armonii culturale, Regatul cuvântului, Spații culturale, revista Argeș, Palia literară, etc.

Afilieri:

- Membru al Societății române de Haiku, București.
- Membru al Asociației mondiale de Haiku(WHA), World Haiku Associations, Tokyo.
- Membru al Asociației scriitorilor de limbă română din Quebec, Canada.
- Membru al organizației arabe "Poeți fără frontiere".
- Membru al ligii scriitorilor "Foenix-Aaram-Siria".

Antologii&Volume colective:

-Prezent în antologii din România și din străinătate:

- 1-World Haiku 2009, No5, în care sunt antologați 177 de haikini din 25 de țări, editată de directorul și co-fondatorul asociației mondiale de haiku(World Haiku association) profesorul Ban,ya Natsuishi, editura Shichigatsudo-Tokyo-Japonia,30-01-2009.
- 2-A două carte a întâlnirilor, coordonată de poetul și publicistul Eugen Evu-editura Astra-Deva-România,Decembrie-2008.
- 3-Antologie de poeme și comentarii, coordonată de valentina Becart-editura-Panurope-Iași-România2008.
- 4-Antologia "Virtualia 7", coordonată de Alina Manole,editura Pim-Iași-România-2008.
- 5-Mișcarea culturală din Rakka, o carte bibliografică coordonată de scriitorul Sirian Subhi Dsuki publicată la editura Kiwanhouse-Damasc-Siria,2008.
- 6-A treia carte a întâlnirilor de poetul Eugen Evu, seria Corvina, Deva, România-2009.
- 7-Antologia "Virtualia 8", coordonată de Alina Manole, Editura Pim-Iași,România, 2009.
- 8-Antologie de poezie, 55 de poeți contemporani(Pagini alese), coordonată de Valentina Becart, editura Arhip Art, Sibiu, România, 2010.
- 9-"Primul Cocor", volum colectiv de haiku, Ed.Grinta-Cluj-Napoca,România,2009.
- 10-"Diminețele cocorilor", volum colectiv de haiku, Ed.Grinta, Cluj-Napoca,

România, 2010.

11-"Când greierii tac", antologie română de haiku, realizată de actualul președinte al societății române de haiku, poetul Valentin Nicolîțov, cu prilejul împlinirii a 20 de ani de haiku în România, editura societății scriitorilor români, București, 2010.

12-"Apus de soare", antologie de haiku în limbă franceză, unde sunt prezenți: 64 de poeți, din Canada, Franța și România, dintre care subsemnatul Djamel Mahmoud, poet sirian de expresie română, cartea a fost coordonată de către poetul și președintele societății române de haiku, Valentin Nicolîțov, Editura societății scriitorilor români, București, 2010.

13-Antologie Romeo Julieta-la Mizil-2011.

Cărți publicate:

1-"DECE", volum de versuri, Ed.Daco-Press, Cluj-Napoca, România, 1995.

2-"Pe muchiile cercului", volum de versuri, 112 pagini, Ed.Brumar, Timișoara, România, 2010, editor de carte: Poetul Robert Șerban.

3-"Albe&reci", volum de versuri, 122 pagini, Ed. Vinea, București, România, 2010, redactor de carte:Poetul Nicolae Tzone.

4- "Le Berger des rochers"(Păstorul de stânci), volum de versuri în limba franceză, tradus de poetul și criticul francez, Nicole Pottier, Editions Clapas, France, 2010, redactor de carte:Poetul francez Cristophe Liron.

Referințe:

Șerban Foarță, Alex Ștefănescu, Gheorghe Grigurcu, Florin Caragiu, Octavian Soviany, Nicolae Tzone, Felix Nicolau, Eugen Evu, Angela Nache Mamier, Nicole Pottier, Florin Grigoriu (în filele din istoria Haiku-ului, colocviul național de Haiku din Constanța, Mai, 2010), Eugen Evu(în A doua carte a întâlnirilor, Despărțiri De Plural sau Ieșiri Din Sistem, revista Agero, Nova Provincia Corvina, revista zona literară), Ionuț Caragea(O lacrimă pură în deșertul poeziei contemporane, Revista Singur, Sferaonline, Luceafărul și în cartea "Esențe lirice"), Paul Gorban(Djamel Mahmoud sau despre poezie într-un timp al terorii, Revista Feedback-Iași, Ioana Geacăr(Djamel Mahmoud&Pe muchiile cercului, Revista Noua), Liviu Ofileanu(Albe&reci-Djamel Mahmoud, Revista litere-Târgoviște, etc.

Pentru Djamel Mahmoud poezia este calea(nu doar cea mai plauzibilă, dar și cea mai sigură) de a ajunge la miracol, de a-l prevedea și "vedea", altfel spus de a/l presimți, de a-l trăi și retrăi. Când scrie:"sunt regele apei acum/la comanda mea i se mișcă valurile/când obolesc o usuc bătând din palme doar/o transform în mormânt/și mă înfig în el", el este deopotrivă un poet și valoros și autentic.

Viziunea aceasta denotă și(o suspectă, dar greu de atins în ordine strict poetică)familiaritate cu tragicul.

Modul cum personajul poemului devine din "Regele apei"(care la numai un gest al său-miraculos, altfel cum?-își "mișcă valurile")stăpânul unul "mormânt regat"-cred că pot utiliza această sintagmă-nu poate fi "scris" decât de cineva care vorbește fără efort cu poezia și care "aude" vocile secrete ale acesteia.

(Nicolae Tzone)

Poetul-medic este unul sobru și de-o acuratețe exemplară, – cu atât mai mult cu cât, se înțelege, graiu-i matern e, față de română, unul exotic pe de-a-ntregul.

Tot exemplară, pe cât cred, este și buna lui credință: Djamel Mahmoud nu are nici urmă de cinism (contrar atâtoră dintre confracții săi români).

Ceea ce admir, însă, mai cu seamă, la acest poet ce, simultan, e și „de aici”, și „de acolo”, ar fi subtilele notații, imaginile fulgurante, revelațiile cutărei simplități ținând de ochiul său onest, „concret”, discret și, totodată, *clair-voyant*: „pleoapele încă se desfac / da da încă se desfac / ochii îmi privesc în tăcere / clipele ce se crucifică pe liniile palmei [...] / mâinile mă ajută și acum / să-mi acopăr ochii / între plecăciuni / tăcerea / vine într-un șervețel alb / să-mi șteargă petele”.

După cum vede-se cu ochiul liber, ultimele trei versuri aduc a hai-ku involuntar (Djamel Mahmoud fiind, altminteri, și hai-kuist, să zicem, atitrat), ca și, de altfel, într-o poemă, alta, ultimele două (în care nu atât rafinamentul e, îndeosebi, evidențiable, cât pertinenta/per-cutanța asocierii: „m-am foit puțin / ai simțit / închideai fermoarul / rochiei tale albe / voi tăcea ca un sâmbure / în tine”.

A se vedea, nu mai puțin și versurile următoare: „dumnezeu este o pernă / pe care îmi adorm iluziile [...] / cearceaful alb / e mormântul în care mor în fiecare zi”.

N-aș încheia liniile acestea, prea-sumare, fără să semnalez un text cu totul admirabil, și anume: „în fiecare palmă / aveam câte o piatră / le frecam una de alta până când / îl vedeam pe Dumnezeu / alergând roșu / printre copaci”, – în care Epoca Silexului, dacă vreți, face casă bună cu „dumnezeul roșu”, ieșit, parcă, din penelul lui Gauguin.

Dacă ar fi un simplu debutant, i-aș spune lui Djamel Mahmoud „Bine-ai venit!”

Fiind la a doua-i carte în română, aș putea să-i spun (și chiar îi spun): „Bine te-am regăsit!”

Șerban Foarță

Djamel Mahmoud nu este doar un oriental, este Djamel Mahmoud. El se distinge de alți poeți prin discreția elaborată a poeziei sale. Nu este vorba, cu alte cuvinte, de acea discreție inevitabilă și dezolantă care le este proprie autorilor lipsiți de temperament artistic, ci de capacitatea de a ordona elegant trăirile cele mai răvășitoare, de a le comunica ritualic, pentru a obține maximum de receptivitate din partea cititorului:

„trag perdelele / nimeni nu-mi ține de urât / doar fumul de țigară / târâș intru în ecranul computerului / n-am învățat mersul pe vârful degetelor încă / târâș intru în căutarea unei poezii / a unui Dumnezeu / târâș până îmi tocesc / genunchii coatele / până adorm cu tasta între buze”.

Se mai poate remarca și ironia fină – o irizație de ironie, abia sesizabilă – practică de poet:

„două lucruri insistă de atâta vreme / să le definesc / patria și religia / fiți cât se poate de atenți / la mișcările mele de mâini și de buze / cred că am găsit în sfârșit / cea mai corectă definiție / și totuși mă întreb în afară de arbori / oare va exista cineva / care să înțeleagă exact ce vreau să spun”.

Să-ți fie teamă să le vorbești oamenilor despre patrie și religie, întrebându-te dacă nu cumva doar arborii te vor înțelege, iată un mod de o gingășie fără seamăn de a-i ironiza pe semenii angajați într-o slujire violentă, zgomotoasă și de multe ori demagogică a țării și a divinității. Pe de altă parte, însuși faptul că în acest poem poetul *nu* definește patria și religia reprezintă o definiție diafană.

Mă întorc însă la bucuria de a citi versurile unui sirian scrise direct în limba română. Ce proprietate a termenilor! Ce simț al nuanțelor semantice!

„pleoapele încă se desfac / da da încă se desfac / ochii îmi privesc în tăcere / clipele ce se crucifică pe liniile palmei / fiecare înviind din moartea sa o altă clipă / culorile se dezbracă între morțile lor / de întuneric”

A scrie pleoapele se desfac înseamnă pentru mine deja un certificat de cunoaștere a limbii române în esența ei. Iar a scrie ochii îmi privesc în tăcere clipele ce se crucifică pe liniile palmei fiecare înviind din moartea sa o altă clipă rezează pentru mine o dovadă că în literatura română a apărut un nou poet: Djamel Mahmoud.

Alex. Ștefănescu

Sufletul universal la care sufiștii raportează Orientul pulsează în eul poetului care, pe de-o parte, se simte cufundat în tenebrele occidentale, pe de alta se pune în legătură organică cu regnurile. Acest simțămînt de comuniune cu materia cosmică îi corijează torpoarea, îi întoarce fața către simbolismul originar: „a trecut destul timp de cînd mă gîndesc / să mă ridic / s-a întrerupt curentul / atîta beznă s-a făcut în jur / încît nu mai văd absolut nimic / copacul pe care-l priveam din geam / și-a mutat rădăcinile în tălpile mele / acum sunt un arbore cu vezica urinară plină” (mobila de bucătărie are aceeași culoare). Între viață și moarte granița devine permeabilă, sîngele are gust de lămîie, bardul se simte un rege al apei, într-o susținută convivialitate a structurilor materiale și spirituale ale lumii. Metamorfozele materiei nu-i ocolesc făptura corporală, întrucît din umeri i se ridică două stoluri de păsări migratoare, pasionate în așa grad de linii și cercuri încît izbutesc a alcătui, cu arca din capul său, cruci, semiluni, stele cu șase unghiuri. Cuprins de o frenezie a ocultelor comunicări, poetul se declară capabil a modela obiecte din substanța uranică: „am adus cerul în camera mea / am croit din el costume cămăși / rochii arăbești / și chiar cîteva pijamale / din petice / am făcut un cîine / pe care îl scot la plimbare / în zilele de vineri sîmbătă și duminică” (lanțuri). În aceeași atmosferă de *witz* melancolic, suntem informați că „trecutul are miros de blană de urs” și că un ceas de perete „își scoate limba printre aburi / arătîndu-ne ora exactă” (mozart). De cele mai multe ori însă domină nota gravă a contemplației absorbante. O contemplație de un misticism *sui generis*, în care subiectul se revarsă în obiect, devine partea integrantă a acestuia: „m-am foit puțin / ai simțit / închideai fermoarul / rochiei tale albe // voi tăcea ca un sîmbure / în tine” (hibernare). Aceeași comuniune duos-informațională funcționează între entitatea umană și cea vegetală, ca un ceremonial al integrării într-o absconsă unitate. Autorul se reazemă de trunchiul unui palmier care-l mîngîie cu aerul din palma sa, istorisindu-i diverse întîmplări, bunăoară că a fost plantat într-o zi de toamnă, la aceeași oră la

care i s-a născut interlocutorul: „în casă nu era nimic verde pe atunci / în afară de el și de ochii mamei” (umbra). Nu lipsește nici fahirismul (forma dură, sacrificială prin masochism, a aceleiași comuniuni): „sorin are gura plină de cuie / cu privirea-n jos le scoate unul câte unul / le înfige-n tălpi ca niște rădăcini” (cuie). Avem a face aici cu un neastîmpăr al materiilor fecunde, același din care au izvodit figurile unei zeități cu mai multe brațe și cu mai multe capete.

Dar se ivește și un moment în care autorul nostru resimte insuficiența materiei, năzuind spre un contact imediat cu divinitatea. O astfel de năzuință e formulată tranșant, ultimativ, într-o manieră ce nu mai corespunde echilibrului luminos, extaziei răsăritene: „n-am destul sînge să înalț temple / să-ți adăpostesc geamătul / mi s-a făcut dor de dumnezeu / vreau să-l văd chiar acum” (timbre). Modalitatea dualității contemplație-acțiune, specifică Orientului, prezentă în numeroase texte ale lui Djamel Mahmoud, nu apare totuși cu consecvență. Își face loc în creația sa acel proces al occidentalizării care a cuprins, inevitabil, cultura Orientului. Un ton elegiac se insinuează în această viziune de răscurce: „în drumul de întoarcere am poposit / în palma sa / în timp ce ninge peste mine / adulecîndu-mă un cal rusesc / ce și-a pierdut călărețul în luptă // mort deja / am aprins un băț de chibrit / în memoria ei / și am privit în urma mea / pînă mi-am ars degetul arătător” (mort deja am aprins un băț de chibrit). Dramatismul colorează imaginile aidoma sîngelui: „trupul tău plătînd și nevinovat / dansează valsul morții mele / și al învierii apelor moarte / nu știi/ că din cămașa ta purpurie / precum sîngele scurs / în această noapte / se vor naște culorile” (culorile). Micile ritualuri intime pe care le cultivă Djamel Mahmoud sunt mai puțin inițiatice decît lirice, informate de incertitudine, anxietate, pustiire, oglindind apele stătute, umbrele groase ale lui *yn. Ex oriente lux?* Iată încă o dovadă a faptului paradoxal că soarele culturii a ajuns la o mișcare inversă.

Gheorghe Grigurcu

Autorul posedă știința contemplației, privește lucrurile empatic, neîndoindu-se nicio clipă de existența acestora: nu numai că realul există, dar reprezintă el însuși o textură de semne și de simboluri, pe care ochiul poetului este chemat să le descopere și să le transpună, nu în cuvinte, ci în imagini, care sunt mai adevărate ca vorbele, pentru că vorbesc un limbaj cosmic. De aceea, pornind de la anecdota cotidiană, Djamel Mahmoud construiește veritabile „picturi metafizice” în mișcare, unde micile gesturi se încarcă de inefabil și sugerează tâlcuri ascunse, exprimând dacă nu Sensul atunci cel puțin nevoia noastră de sens: „mama se trezește în fiecare zi la oră fixă // foșnetul apei și sunetul pașilor / sunt muezinii care mă cheamă la plecaciune / îmi aduc aminte de faraonii din sâni cameliei / de nechezatul cailor în timpul înecului / îmi aduc aminte de copacul de lângă pod / la umbra căruia tăceam îmbrățișați / iar mașinile pelerine se roteau / în jurul trupurilor noastre / în timp ce cădea peste noi la intervale egale / câte-o frunză moartă / acum nu se mai aude nimic / nici urmă de sunet / probabil mama își usucă tălpile umede în liniște / iar camelia se foiește goală / pe un cearceaf alb / undeva / pe malul mării roșii” (sâni cameliei).

Din perspectiva lui meșteșugul poetic se rămâne unul nobil și grav, iar poetul nu ia niciodată fizionomia deconcertantă a marionetei umanoide sau a bufonului dezabuzat, căci își păstrează atributele demiurgice, deține puterea de a crea și de a distruge cu ajutorul cuvintelor: „sunt regele apei acum / la comanda mea i se mișcă valurile // când obolesc o usuc bătînd din palme doar / o transform în mormînt /și mă înfig în el (regele apei). Iar acestei ambivalențe a cuvîntului (care implică facerea și desfacerea) îi corespunde ambivalența ființei umane, amestecul ei paradoxal de

spiritualitate și corporalitate, care o face să penduleze între chemarea înaltului și chemarea adâncului.

Există, de aceea, în volumul lui Djamal Mahmoud poeme care transcriu dorința desprinderii de teluric, aspirația spre o răceală și puritate superlativă, legate de imaginatul „schizomorf” al virilității eroice sau ascetice: „azi / voi face dragoste cu alaska doar / și mă voi spăla cu zăpezile ei / albe & reci / ridicându-mă deasupra lumii // tu / privirea ce mi-ai lepădat orbitele / și te-ai înălțat deasupra oceanului / păstrează secretele noastre / nu spune nimic valului / lasă-l să se izbească de mal / să danseze ca un șarpe în brațele stâncilor / până vei cădea-n tăcere // cerul are pliscuri de porumbei / cerul are pliscuri de șoimi / mama are fruntea tăcută // cu fiecare închinare / învâluie pământul cu sâmburii săi / iar cerul / coboară numaidecât / să-i ciugulească din frunte” (albe & reci).

Mișcarea ascensională va fi însă frânată mereu de energia gravitațională a teluricului – lumea elementului feminin și a maternității – de care subiectul uman e legat prin polul său biologic, astfel că textele poetului vor vorbi acum despre războiul dintre suflet și corp sau despre incompatibilitatea dintre vocația uraniană a bărbatului și chemarea telurică a femeii: „nu nu / strig cu urmele tale încă pe trup / nu mă ungeți cu apă sărată și caldă / apele curgătoare sunt limpezi și reci / tu îmi astupi gura cu sânul / îți verși toate cărările umbrite / în sângele meu / nu nu / strig cu gura plină de cruci și de morminte / lumina nu-i aici / lumina nu-i aici sub pielea mea / privesc în gol cu ochii abia deschiși și umezi / tu îți modulezi sunetele / îmi faci semn plecându-te / eu ridic din umeri nedumerit / privind în gol / cu tălpile îndreptate spre cer / ca două lumânări aprinse” (strigăt). Iar din momentul acesta poezia se transformă dintr-o alchimie a verbului într-o alchimie interioară, menită să pună de acord aspectele contradictorii ale personajului liric, prins între dorințe și aspirații contradictorii. Viziunea fiind a unui spirit care redescoperă limbajul original al poeticului și e prea puțin preocupat de experimentele literare de ultimă oră sau penultimă oră. Căci „călărețul arab” sosește dintr-o tradiție poetică prea veche și prea glorioasă pentru a nu putea discerne tranșant între esențele tari ale poeziei și simplele mode, care vin și se duc, lăsând în urma lor, de cele mai multe ori, prea puțină pulbere auriferă. Și chiar scriind într-o limbă de împrumut, căreia nu i-a scormonit cu siguranță încă toate arcanele, Djamal Mahmoud reușește astfel să ne convingă că în tabloul, și așa destul de pestriț al poeziei române de astăzi, vocea lui bine timbrată reprezintă mai mult decât o apariție exotică, iar despre poezia sa se cuvine să scriem fără niciun strop de condescență.

Octavian Soviany ..

Poet profund și delicat, religios și totodată original Mahmoud Djamal reușește ca un adevărat grafician de metafore să contureze imaginea lumii și omului vecin cu el. El îi judecă dur pe aceia care „ca pasările acoperă cerul” și instaurează întunericul, pe aceia care duc metafora în derizoriu, pe aceia care aduc în fața „albul oglinzii”, fantasmale puterii nihiliste. Poetul își construiește o cruce de apă cu care să izbăvească moartea, ia cerul (sumă a cercurilor) în brațe și pornește cruciada împotriva celor care rătăcesc printre prunci. Am putea spune, că întreaga carte reprezintă un strigăt metafizic, care pornește dinspre om spre universul acestuia (și invers), dinspre cerc către colțuri, așa cum Nietzsche vorbea despre depărtarea de centru către margini, către X. Mahmoud Djamal

observă că există un duel între culturi, între religii. Poetul conștientizează faptul că aceste dueluri pot duce în cele din urmă la asfințitul unor culturi, al unor sunete, care participă acum, încă, la muzica universului. Măștile de luptă sau carnavalul cercurilor, în viziunea poetului nu vor reuși să se ridice la valoarea sacră a adevăratei creații. În acest sens iată ce ne spune poetul în poemul „Proiecție”: „duelul între pielea mea / și praful adus de lumina zilei / unde îmi stocam pașii / împreună cu sunetele lor / a luat sfârșit / numaidecât se vor șterge / liniile albe ale șotronului / apa ploii e teacă / în care îmi voi introduce trupul / iar cu ochii trimiși în geam / voi proiecta o scară / pe treptele căreia / îmi va urca și coborî sufletul / până la dispariția ultimului ropot...”. Situația omului pe muchia cercului, poate fi interpretată și ca situația unei culturi în pragul schimbării, a treceri. Mi-aș permite să cred că poetul, profet al mării nisipurilor, vorbește în această carte despre împlinirea sau depășirea postmodernismului, că propune în locul unor discuri învechite, ce repetă neîncetat moartea naturii, discul reînțoarcerii la „refrenul pământului”. Cu acest ton sensibil și melancolic Mahmoud Djamal mușcă, „cu poftă din moarte”, se simte pe muchiile cercului, accentuate de nepăsarea semenilor. În încheiere redau integral poemul „Refren”, care conține piesele de rezistență ale cântecului lui Djamal: „cercuri de diferite mărimi trasez / mă târăsc în carnea tălpilor / mușc cu poftă din moartea mea / în timp ce-ți ciugulești aripile / neinteresată de soarta lor / ascultând refrenul pământului / un disc învechit ce repetă neîncetat / același cântec / sufletul mi se furișează desculț / lăsându-mă să-mi savurez trupul / în liniște / habar n-am în ce direcție o ia / nici nu știu dacă urcă / sau coboară treptele / poate îmi trimiți o vorbă / dacă vei afla / cu penele moarte care mă vor vizita / în zilele de sărbători / sau cu pietrele ce mă vor feri de / frigul meu / mângâindu-mă cu tăcerea lor”.

Paul Gorban

Djamal Mahmoud simte și reflectă liric mișcarea duhului creator și manifest, mai ales când scrie despre iubire, cu empatia unui suflet generos, dar grav și deloc ipocrit. Din această selecție matură, critică, înțeleg că are conturul destul de clar, al unui bărbat al Muzelor, un cavaler al seducției și un fin caligraf al stărilor fundamentale umane. Dar mai ales al unui Poet cu o uriașă zestre a poeziei celei mari, arabe. Fuziunea cu literele noastre, cu artele și cultura noastră, pare a fi o altoire dintre cele mai fericite, originală, cu izbitor aer de noutate. Itinerariul acestei creații este de fapt un drum lung către sine, o redescoperire prin sine, a condiției umane. Registrul predilect este uneori fin ironist, alteori sceptic, dar cel mai constant unul serios, care cultivă cuvintele ca pe niște semințe. O carte este un seminar, iar monologul devine dialog și transfer al emoției, al esteticii și un gest catarsic. Acesta este Djamal Mahmoud, care deja are

cititori admiratori în România.

Eugen Evu

Există un strigăt al suferinței materiei de o formidabilă acuitate și senzualitate ce impregnează verbul, îi dăruie mișcare estetică și îl reumple de viu. Sunt numeroase, aproape toate, poemele în care poetul-om se autodefinește cu aceeași uimire și

spaimă, își face curaj, căutând sensul real al ființei în devenire ciclică. Există în hlamida fabuloasă, în ornamentica metaforică, și un raționalism lucid, un fel de rugăciune laică, dar persist talazurile refluxului memoriei, colorat paradisiac-nostalgic; există o imensă milă-compasiune pentru cei loviți de soarta oarbă, de natura oarbă, sau de răul lumii. Cartea conține piese perfect șlefuite, deși cred că Djamal scrie sub starea semi-transei între veghe și visare, reverie. Marele suflet al cărții este, deopotrivă, oriental și occidental, fuzionând

în cel al simțirii universale. Am revelația unui mare poet. Într-un cuvânt, există, pulsează și merită a fi auzit în limbile de mare circulație, nu doar cele asuprite de sistemul restrictiv al frontierelor. Ceea ce cred este că poetul va ieși din experimentul său revuistic destul de temperat, și se va impune prin valoarea liricii sale, unui public mult mai larg.

Eugen Evu

Astfel, felul extrem de agil cum se mișcă poetul sirian Djamal Mahmoud în română trădează gena sa lingvistică și spirituală, vlăstar al unei culturi fidel asumate. Despre aceasta s-a vorbit în celebrele versuri scrise de poetul arab At Ta'i: „Am văzut pecetea pe ființa omului / arsura nu era numai în carnea sa”. Motivele și temele ce străbat ca o „arsură” acest univers poetic sunt produsul unei senzualități spiritualizate, extrem de dezinvolve, din care se exclud mizerabilitatea, malițiozitatea și minimalismul antiempatic prin definiție.

Asemeni iubitei, mama este des invocată ca o figură adolescentină, cu ochi verzi de culoarea frunzelor pe care le mângâie. Intimitatea femeii cu natura, temă majoră a poeziei arabe, apare dublată de rezonanța animistă, într-un circuit al empatiei universale. Gestul uman nu rămâne unilateral, ca o figură tasată în plan. Spațialitatea și vigoarea îl definesc prin excelență. Sugestiile înalte care-și iau avânt nu ajung nici ele să sucumbe în neant, chiar dacă, asemeni unor păsări ciudate, își pot schimba din zbor traiectoria în mod neașteptat.

Elementul negativ de recuzită catabolică apare invocat cu funcție amar-tonifiantă, de „aromă tare” tipic arabă, menită să potențeze sentimentul vieții, nicidecum să-l anuleze. Poetul Mahmoud Djamal ne oferă imaginea unui spirit viguros, călit, aflat la adăpost de impresionabilitatea minoră, de isteria cvasi-gratuită care predispune la clacare imediată. Nerăbdarea și incontinența nu-l caracterizează.

Vedem cum hiperbola deschide ușile anecdotei existențiale spre imagini înzestrate cu putere spirituală, o putere ce rămâne însă închisă într-o formă misterioasă și vie, ce nu-și epuizează dinamismul semnificativ. Motive și teme precum mama, deșertul, mormântul, apa, piatra, norul, pământul, arborele, femeia, femeia care naște (aici verbul a naște este hiperbolizat semantic prin repetiție), tropii practicați ca figuri spațiale și corporale vii, ca practici simulative de relaționare, prin antiteze, inversiuni, repetiții obsedante, acuplări verbale, acestea țin de apetitul spiritualității arabe, înclinat către așa numitul „realism idealist”, des menționat de comentatorii arabiști.

Florin Caragiu

Djamal Mahmoud féconde les mots comme il féconde la femme. Ravi par l'amour, ébloui par la naissance - ce processus grâce auquel il réalise pleinement sa mission d'Homme - le poète accomplit sa mission de créateur, accédant ainsi au rôle de démiurge. Et c'est à la femme qui accouche, qui donne vie, qui met au monde, la Femme- épouse et mère - initiatrice de la vie qu'il rend hommage. „je suis entrée en travail maintenant je serre les dents et je me tais (Frénésie)
„mais ton coeur est la cloche qui bat éternellement m'annonçant chaque résurrection"... (Lala)

Sa mère est le personnage central de nombreux poèmes, entrant en symbiose avec la nature, une nature fertile et authentique, qui est souvent source de nostalgie, tel un paradis perdu. „et lorsque je commence à m'assoupir il tire l'ombre de maman bien cachée dans ses racines il me la tend et appelle tous les oiseaux pour qu'ils chantent jusqu'à ce que je m'endorme dans ses bras..."(L'ombre)

Plus que le résultat d'un désir, l'enlacement des corps n'étant pas absent de ces poèmes, la naissance conduit à cet accouchement de soi-même, qui se transforme peu à peu en une initiation, ponctuée par la mort à chaque étape de cette croissance nécessaire au

processus de vie. „dans mon arche gémit une femme en travail ce n'est pas son premier accouchement et ce ne sera pas son dernier(...) je suis impatient j'ai hâte qu'elle accouche de moi-même" (L'épithaphe) „Elle gémit gémit en moi tout en me faisant naître" (La naissance)

Ces étapes de la vie sont autant de rites d'initiation visant à devenir Homme au plein sens du terme, à réaliser l'oeuvre de Dieu et par là-même à se rapprocher de l'infini. La mort n'est pas exclue, mais incluse dans le processus vital, tout comme l'ombre n'est pas en opposition mais en complémentarité de la lumière, mettant en relief le paysage et procurant par là-même plus de hauteur et de profondeur aux textes poétiques.

„ton corps ondule en moi
délicat et innocent
il danse la valse de ma mort
et de la résurrection des eaux mortes" (Tête)

Le poète se promène dans un paysage séculaire chargé d'histoire, décryptant les formes et les contours de sa géographie particulière.

„tenant en main le barrage érodé
par les rats et par les gens
nous nous heurtons à l'eau restante" (Mareb)

(Évocation de la digue de Marib au Yémen, symbole de l'Arabie heureuse, ancienne capitale du royaume de Saba).

„dans mes bras
se lève un chevalier arabe
il te récite la peau écrite
en lettres d'or sur le mur de la Mecque" (Duel)

Il s'agit là d'un espace ouvert, où la terre attend l'eau, cet élément vital qui la féconde, cette eau de la crue qui la nourrit. L'eau, élément essentiel de la vie, symbole de fécondation, tout comme à la naissance la femme perd les eaux.

„elle me regarde voilée
on ne voit que ses yeux
comme ceux d'un faucon enchaîné

d'eux s'échappe le désert
en quête de la pluie" (Pont)

Tout au long de ce parcours, entre silence (du désert) et attente (de l'eau), le poète fait un retour aux origines, se dénudant complètement, cherchant l'enfant intérieur, éternel visionnaire de la pureté originelle où le corps n'est que le réceptacle, périssable, de l'âme éternelle:

„entre mon âme et l'air
il y a un corps

et une camisole de force" (La toile humide)

Le poète se transforme ainsi en un „berger de rochers".

„comme la majorité des prophètes
je m'imagine en rêve
chaque nuit

.../...

.../...

avec des troupeaux de rochers derrière moi
broutant des vagues" (berger de rochers)

Pourtant l'espace infini est offert à chacun de nous, qui naît dans la liberté de s'écouler sans opposer aucun barrage au cours naturel du fleuve et sans craindre l'ennui et la vanité du monde.

Pour traduire cet infini, cette liberté intérieure, le poète a recours à la poésie, tout comme le grand poète roumain Nichita Stanesco, qui était en quête du mot créateur de mondes, le mot „lumière":

„Fiat lux !"

„Dieu me manque

je veux le voir juste maintenant

cueillir la lumière de tes battements

d'ails..." (Timbre)

Pour Djamel Mahmoud, la poésie est cet art qui repose en lui, attendant d'être fécondé, et c'est lors de cette mise au monde révélant l'écriture, que le poème l'accouche en tant que poète. A la gestation de l'un, se superpose la révélation de l'autre. Le cercle est parfaitement clos. L'Homme se réalise alors au plein sens du terme, il réalise l'oeuvre de Dieu en se rapprochant de cet infini. Telle est la mission du poète: dépasser ses ombres particulières, accomplir la mission humaine et au moyen de la poésie, langage universel, atteindre Dieu.

„séparé de mon ombre

je quitte les rochers blottis

je sors des murs abrupts" (Le premier cercle)

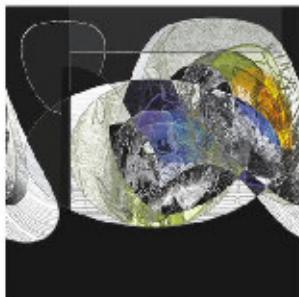
Nicole Pottier

Le Berger de rochers

Poèmes de Djamil Mahmoud

djamil mahmoud

albe@reci

editie on-line www.cartesiarte.ro

Aceasta carte poate fi comandata la adresa : mahmouddjamal@yahoo.com